

Pentru o mai bună încadrare a temei de față, este cât se poate de nimerit să spun câteva cuvinte despre creștinismul de-nceput, mai exact despre izvoarele creștinismului. Căci nu numai că nu trebuie respinsă părerea lui Clement Alexandrinul cum că religiile anterioare creștinismului au fost pregătitoare pentru venirea Mântuitorului Iisus și că – potrivit lui Tertulian – sufletul “păgânilor” este “în chip natural creștin”, dar trebuie să avem în vedere opiniile de genul următor ale unor teologi contemporani, teologi de talia lui D. Stăniloae: “Dumnezeu este activ și dincolo de frontierele creștinismului”, respectiv că “Logosul este pretutindeni în creație prin puterea Sa”. Desigur, tema este în egală măsură tentantă și stufoasă. Dar cum ea depășește cu mult limitele unui eseu, voi prezenta în continuare doar câteva repere extrase din cartea mea *Confesiuni esențiale*. Nu de alta dar se cunoaște prea bine rolul ce-i revine creștinismului în formarea culturii și civilizației pe arii întinse ale globului. În paranteză fie spus, Europa de azi este produsul integral al creștinismului, iar America este cel mai de soi produs al europenilor... Trei sunt elementele pregătitoare ale creștinismului:

- 1) Înțelepciunea Egiptului antic;
 - 2) Filosofia greacă (îndeosebi stoicismul lui Epictet);
 - 3) Cărțile sacre ale evreilor (Tora, Cabala, Talmudul).
- Principalele influențe exercitate asupra creștinismului primitiv sunt: a) *Misterele orientale (misterele eleusine, misterele isiace sau misterele legate de cultul esoteric al zeiței egiptene Isis și mitraismul sau cultul lui Mithra, zeul persan al soarelui și fiul lui Zarathustra); b) Sectele și partidele (fariseii, saducheii, ebioniții – secta sărmanilor, terapeuții – secta asceților iudei din Egipt, ioaniții – adepții lui Ioan Botezătorul, dar mai ales gnosticii și esenienii*, două secte pe care unii le afurisesc, pe când alții le preamăresc).

Doi sunt factorii care au contribuit nemijlocit la răspândirea creștinismului:

- 1) Dispariția cetăților-state;
- 2) Apariția comunităților (congregațiilor) creștine.

La rândul său creștinismul a influențat într-un mod copios arta medievală (occidentală și bizantină). Astfel, bisericile bizantine din Ravenna, ferite de furia iconoclastă din

Constantinopol, și-au păstrat până în zilele noastre splendidele lor mozaicuri care înfățișează scene biblice într-o mare varietate de culori, îmbogățite de strălucirea aurului. Iar catedralele gotice, decorate cu acea migăloasă dantelă de piatră la care au trudit sute de ani nenumărați meșteri anonimi, se prezintă privitorului ca adevărate "Biblie de piatră" prin scenele din Scripturi pe care le desfășoară.

Tot așa arta Renașterii, folosind aceeași sursă de inspirație, a creat marile capodopere ale picturii și sculpturii, capodopere care astăzi umplu muzeele lumii. Cum lista artiștilor renascentiști este aproape nesfârșită, căci – urmând exemplul dat de cetățile italiene – Renașterea și-a urmat neabătut drumul său istoric în cam toate țările europene, mă voi mărgini să numesc doar câțiva dintre ei (Bellini, Botticelli, Giorgione, Tizian, Rubens, Frans Hals, Rembrandt, Albrecht Dürer), desigur, dând Cezarului ce-i al Cezarului, adică acordând atenția cuvenită triumphiului de aur al Renașterii: Michelangelo-Leonardo-Rafael.

Michelangelo, de pildă, este pe bună dreptate socotit cel mai mare artist al Renașterii și poate că al tuturor timpurilor, de îndată ce celebrele lui statui (Moise, David), precum și nu mai puțin celebrele fresce din Capela Sixtină (

Creația, Potopul, Judecata din urmă

) au în ele monumentalitatea și sublimul pe care autorul le-a găsit în izvorul său de inspirație.

De altminteri, chiar Michelangelo mărturisește acest lucru în

Rimele

sale: "Din zi în zi, Tu, Doamne, toată viața/ Mi-ai fost și ajutor și călăuză"...

De asemenea,

Biblia

a inspirat muzica psaltică bizantină, dar mai ales

Oratoriile

lui Bach închinată Patimilor Mântuitorului,

Creațiunea

lui Haydn și

Missa solemnă

a lui Beethoven.

Tot din

Biblie

s-au inspirat Dante, Tasso și Milton când au dat omenirii nemuritoarele lor opere:

Divina Comedie, Ierusalimul eliberat și Paradisul pierdut

Cu toate că aparțin unui alt palier al culturii universale, totuși trebuie amintite acele minuni de artă iconografică reprezentate de frescele bisericilor și mănăstirilor românești, precum și splendidele miniaturi care împodobesc manuscrisele cărților bisericești.

*

În cele ce urmează voi căuta să învederez prin patru romane inspirația exercitată de creștinismul de-nceput asupra scriitorilor situați foarte aproape de noi sau chiar în vremea noastră:

Ben Hur

, romanul scriitorului american Lew Wallace,

Maestrul și Margareta

al lui Mihail Bulgakov,

Dumnezeu s-a născut în exil

din creația lui Vintilă Horia și

Fata din Nazaret

, carte scoasă în anul 2008 de către Petru Popescu, scriitor american de origine română.

Printr-o judicioasă îmbinare a fanteziei debordante cu rigoarea informației evanghelice și a celei extrase din alte documente istorice, Lew Wallace reușește performanța de-a scrie o carte în egală măsură mult gustată de cititori și foarte apreciată, chiar insistent recomandată de factori cu greutate decizională din Biserica catolică a timpului.

Desigur, pentru așa ceva nu ajunge să fii doar un american pur sânge, gen Sandra Brown sau Dan Brown, doi dintre condeierii care reușesc să-și vândă ca pâinea caldă producțiile lor submediocre (

Ben Hur

la rândul său a înregistrat senzaționale succese de public!), ci trebuie să fii înzestrat și cu vână de artist. Iar Lew Wallace dovedește în acest roman că are talentul trebuincios de a-l captiva pe cititorul tuturor timpurilor și meridianelor prin acea incontestabilă măiestrie cu care el mănuieste principalele instrumente de lucru ale artistului cu vocație:

a) Ușurința narării;

b) Simplitatea și fluenta cuceritoare a limbajului;

c) Senzaționalul cu care condimentează biografiile unora dintre personajele zămislite, dar un senzațional magistral drămuț și admirabil turnat în tiparele firescului, încât departe de-a șoca (precum

Codul lui da Vinci)

prin atenția acordată aventurii ce avansează spre neverosimil, dimpotrivă, el are prețiosul dar de-a contribui la întărirea autenticului acelor vremuri de excepție, când Mântuitorul Iisus s-a născut, a propovăduit și a pățimit.

Căci, deși la prima vedere personajul principal pare a fi tânărul și bogatul evreu Iuda ben Hur (

ben

bar

în aramaică, se traduce prin “fiul lui”), cel care, după ruperea prieteniei cu trufașul patrician roman Messala a fost condamnat la galere pe viață, totuși, personajul în jurul căruia gravitează întreaga acțiune a romanului este Dumnezeu întrupat, fiul Mariei și al dulgherului Iosif.

De altminteri, acțiunea romanului începe în deșert, locul unde se întâlnesc cei trei magi orientali – Gaspar, Melchior și Balthasar, care apoi călătoresc împreună spre Bethlehem pentru a se închina Pruncului, adevăratul Rege al iudeilor.

Iar Copilul, ne spune autorul, “era ca oricare copil; nu avea nici aură, nici coroană pe cap; nu deschise gura să vorbească și nu dădu nici un semn că le auzea osanalele și rugăciunile, ci, așa cum fac pruncii, se uita mai mult la flacăra felinarului decât la ei. După puțin timp, ei se ridicară și întorcându-se la cămile, aduseră daruri de aur, smirnă și mirt și le așezară înaintea Copilului cu vorbe de evlavie.

Acesta era Mântuitorul pe care veniseră de departe să-L găsească! Se închinău Lui fără nici o umbră de îndoială în inima lor”.

De menționat că dacă în primele douăsprezece capitole ale cărții, miraculosul și senzaționalul de-abia își fac intrarea în scenă (doar întâlnirea celor trei magi și drumul pe care aceștia, călăuziți de stea, îl fac fără poticneli până la Noul născut), începând cu capitolul 13, adică “la douăzeci și unu de ani de la cele povestite mai sus”, ele își fac simțită prezența tot mai des, dar – așa cum deja am precizat – fără a fi câtuși de puțin șocante sau obositoare...

Asupra tânărului Ben Hur, profund afectat de discuția avută cu patricianul roman Messala, parcă planează o fatalitate: Acuzat că ar fi atentat la viața lui Valerius Gratus, noul procurator al Iudeii (de fapt o cărmidă cade de pe parapetul care străjuia acoperișul, atunci când tânărul evreu se apleacă să vadă alaiul procuratorului), Ben Hur este de îndată condamnat la galere pe viață, mama și sora sunt încarcerate, iar uriașa avere a familiei este confiscată, devenind proprietatea împăratului. În realitate, presupusa fatalitate se vedește a fi rezultatul oribilei înțelegeri dintre procurator și Messala, care – împinși de lăcomie și dispreț față de evrei – fac să dispară toți membrii familiei Hur, căci în acest mod ei înșiși pun mâna pe o bună parte din respectiva avere.

Tot atunci, la o fântână din deșert, are loc memorabila întâlnire a arestatului trudit și însetat cu fiul venerabilului Iosif. Acesta, mai înainte ca garda să-l poată opri, se apropie de prizonier, se apleacă cu duioșie asupra lui și “îi dădu să bea”.

Printr-un concurs formidabil de împrejurări, înlănțuitul Ben Hur pe galeră izbutește să atragă asupra sa atenția puternicului duumvir Quintus Arrius, iar după ce-l salvează pe roman de la înec, acesta îl infiază și-l desemnează moștenitorul uriașei sale averi.

La moartea lui Quintus Arrius, Ben Hur se întoarce în patria natală, îndemnat de gândul răzbunării, dar și de speranța regăsirii mamei și surorii. Aici îl cunoaște de îndată pe faimosul îmbogățit Simonide, omul de încredere în afaceri al tatălui său (“omul care a renunțat la viață, dar niciodată la un scop”), precum și pe Esther, fiica lui.

Călăuzit de sfaturile și convingerile de neclintit ale infirmului Simonide și ale bătrânului mag Balthasar, Ben Hur ajunge să-l cunoască pe Mântuitor, Îi recunoaște divinitatea și trece hotărât de partea Lui, ba chiar se străduiește să organizeze pe banii săi un detașament de luptători, care să-L scape din mâinile dușmanilor tot mai înverșunați.

Dar cum Scripturile trebuie să se împlinească, tot planul ticluit de Ben Hur cade baltă, iar el asistă îndurerat și neputincios la schinguirea și apoi la crucificarea adevăratului Domn și Rege. Toate acestea se întâmplă după ce Ben Hur este recunoscut de Simonide drept fiu al fostului său stăpân, ocazie cu care îi restituie întreaga avere, nu doar păstrată cu prețul vieții lui, ci mult-mult sporită, și mai ales după ce tânărul evreu își regăsește mama și sora scăpate de carceră printr-o adevărată minune și tot printr-o minune izbăvite de lepră cu evanghelicele vorbe rostite de Mântuitor: “Femeie, mare e credința ta; facă-se precum vroiești”...

Iar finalul romanului ni-l înfățișează pe familistul Ben Hur (căsătorit cu Esther, tată a doi copii), în continuare atât de devotat cauzei creștinilor tot mai persecutați, încât el decide ca averea să și-o folosească pentru construirea la Roma a unei biserici subterane, atâta vreme cât construirea bisericilor la suprafața pământului era de neimaginat.

Mult mai realizat în plan artistic decât

Ben Hur

este romanul

Maestrul și Margareta

, creația de excepție a prozatorului sovietic Mihail Bulgakov, o carte în care fantasticul coabitează cu realitatea și amândouă se simt în ea ca-n sânul lui Avram.

Datele biografice sunt grăitoare în ceea ce privește interesul constant arătat de Bulgakov creștinismului în general, demonologiei și vrăjitoriei în special: Tatăl său era profesor de dogmatică la Academia Teologică din Kiev, orașul în care viitorul scriitor a văzut lumina zilei în anul 1891!

Neîndoios că romanul în cadrele sale generale, la fel ca numele de Woland dat diavolului, i-au fost inspirate lui Bulgakov de

Faustul

lui Goethe. Ne amintim că la sărbătoarea sabatului unde Mefisto îl conduce pe Faust, diavolul își spune Woland, ceea ce de fapt înseamnă preluarea deformată a cuvântului valant, nume sub care e desemnat prințul întunericului într-unul din dialectele germane.

O altă analogie între Faust și romanul

Maestrul și Margareta

vizează perioada lor de elaborare. Asemenea lui Goethe, care (teoretic) a fost absorbit toată viața de capodopera sa, tot astfel Bulgakov a meditat îndelung la cartea lui de căpătâi, lucrând efectiv la scrierea ei între anii 1929-1940. Chiar și în 1940, ultimul an de viață al scriitorului și anul în care el și-a pierdut complet vederea, munca la roman a continuat prin dictare.

Numele scriitorului devine celebru de-abia după anul 1960, adică atunci când romanul

Maestrul și Margareta,

apărut mai întâi în limba rusă, cunoaște o adevărată frenezie editorială în Anglia, Italia, Franța, SUA și Germania.

Se subînțelege căruia fapt se datorează tipărirea cărții la mai bine de două decenii de la moartea autorului: Urmașii lui Bulgakov nu s-au grăbit în plină epocă stalinistă să-și riște capetele odată cu manuscrisul, ci au așteptat o relativă relaxare ideologică și politică. Ceea ce s-a și întâmplat după moartea tătucului Stalin, în urma rechizitorului lui Hrușciiov îndreptat împotriva mitului stalinist. Căci – nu-i așa? – perioada comunistă într-un fel, cea postcomunistă în alt fel, ne dovedesc negru pe alb existența și persistența tabu-urilor totemice și a miturilor nereligioase (extrasacrale)...

Romanul *Maestrul și Margareta* își derulează acțiunea pe două planuri, din care primul este plasat în Moscova secolului 20. Numai că din chiar debutul romanului, dracul își vâra coada la propriu, ceea ce duce la o suită de evenimente dintre cele mai bizare, unul mai inexplicabil ca celălalt pentru atei temeinic educați să nege și să ia în derâdere atât lucrurile sfinte, cât și pe cele diavolești: Unuia dintre activiștii culturali tramvaiul îi taie capul taman în locul și la momentul cum Woland îi prezisese doar cu câteva minute mai înainte, tânărul poet care asistase la discuție și tragedie își pierde mințile, un alt activist cultural este expedit în pijama și papuci tocmai în laltă, iar apartamentul lui astfel eliberat, de îndată este luat în primire de Woland și ajutoarele sale: fonfăitul Koroviev-Fagot, poznașul motan Behemoth, hidosul Azazello, impudica Hella. În momentele cruciale își face apariția și Abaddona, însă acesta poartă ochelari negri, căci privirea lui ucide.

Dar ce caută banda de demoni la Moscova? Scopul lor prioritar este este acela de-a organiza sabatul în apartamentul în care și-au instalat statul major. Întrucât se cam plictisesc, îndeosebi după ce Margareta, iubita maestrului, le-a căzut în mreje și a fost desemnată regina balului, iată-i pe demoni că se dedau la năzbâtii și acțiuni justițiare în rândul nenumăraților pungăși și potlogari ai Moscovei bolșevice.

Este și acesta un mod subtil al autorului de-a arăta pe de-o parte eșecul lamentabil al eticii bolșevismului, pe de altă parte de-a ilustra harababura din mințile cetățenilor și din instituțiile statului. De parcă Bulgakov ar fi gata-gata s-o spună pe șleau: “Doar dracu se mai poate descurca în acest talmeș-balmeș”...Ironia doar întrezărită a scriitorului la adresa rânduieților și mentalităților bolșevice, împreună cu hazul stărnit de adorabila pereche Koroviev-Behemoth, conferă cărții farmec și vervă scânteietoare, iar cititorului îi garantează o lectură antrenantă și instructivă.

Pe celălalt plan, cel rezervat romanului neterminat al maestrului, în Ierusalimul atât de urât de procuratorul Pilat din Pont se derulează procesul lui Iisus, urmat de crucificarea Lui. Pilat n-are

nici un interes ca filosoful vagabond Yeshua să fie răstignit. Dimpotrivă, dacă ar putea l-ar face scăpat de pedeapsă, fie și pentru a le face în ciudă nesuferiților de rabini ai evreilor. Unde mai pui că în timpul discuției cu seninul și jovialul acuzat, lui Pilat ca prin minune i-a dispărut insuportabila hemicranie ce-l încearcă atât de des.

Neputând să-L salveze pe acuzat, cu toată autoritatea sa de care face uz, Pilat își oferă anumite compensații secrete, pentru ca în acest mod să mai îndulcească nițel gustul amar al înfrângerii suferite în fața fanatismului rabinic, care mai degrabă încuviințează nedreptatea decât dezordinea: Pune la cale uciderea trădătorului Iuda și are o discuție particulară cu Levi Matei, ucenicul și adoratorul Crucificatului.

Așezând cele două planuri față în față în aceeași carte, Mihail Bulgakov reușește să creeze un simbol de mare efect artistic și cu extraordinare implicații conceptual-educaționale: Osânda și supliciuul Mântuitorului, în fond un nevinovat, nu conține doar conotații creștine, ci ele se constituie într-un protest deghizat împotriva unei lumi nedrepte și absurde, în care este nevoie de intervenția demonilor pentru a se face niscaiva ordine și dreptate.

Și culmea culmilor! Însuși Woland, suprema negație a divinului, ajunge să-L mărturisească activiștilor burdușiți cu ateism: Da, El există și El a fost crucificat în vremea procuratorului Pilat din Pont! În zadar, însă, căci îndoctrinații au ajuns mai neîncrezători ca păgânii și mai negativiști ca Satana...

Înainte de-a intra în romanul

Dumnezeu s-a născut în exil

, se cuvine să spunem câteva cuvinte despre viața religioasă a geto-dacilor, adică să fixăm cadrul spiritual în care se desfășoară acțiunea acestei incontestabile capodopere a lui Vintilă Horia.

Religia geto-dacilor n-a fost nicicât monoteistă, ci henoteistă, întrucât panteonul insuficient cunoscut al acestora cuprinde și alți zei (Diana, Bendis, Diana mellifica etc.) înafara celor două zeități principale – Zalmoxis și Gebeleizis (îndeosebi prima), “iar henoteismul geto-dacic”, ne informează Emilian Vasilescu în

Istoria religiilor

, “a putut înlesni pătrunderea creștinismului în spațiul carpato-danubian”.

Tot Emilian Vasilescu emite următoarele două opinii în lucrarea mai sus amintită:

1) Având la început un caracter htonian, este de presupus că Zalmoxis a evoluat cu timpul spre o înfățișare uraniană, până la sincretizarea sa cu Gebeleizis în perioada romană;

2) Cât privește

spiritualismul superior al geto-dacilor

(ca de pildă credința lor puternică în nemurire), este posibil ca acesta să fi depășit “formele de viață religioasă ale popoarelor antice aflate pe aceeași treaptă de dezvoltare, dar nu putea depăși cu totul limitele politeismului antic”. Altfel spus, adaugă E. Vasilescu, “ei nu se puteau ridica până la înălțimea spiritualismului întâlnit în monoteismul evreu și în cel creștin”.

Romanul

Dumnezeu s-a născut în exil

este conceput de autor ca jurnalul apocrif al lui Ovidiu, jurnal ținut de marele poet după exilarea sa la Tomis de către împăratul Octavian Augustus.

Care a fost motivul exilării lui Ovidiu? După unii istorici și biografi, se pare că poetul făcea parte dintr-o sectă pitagoreică, față de care împăratul manifesta serioase suspiciuni. După alții – versiune, de altminteri, acceptată și de Vintilă Horia – împăratul era pur și simplu scandalizat de amoralitatea operelor poetului și de amorul acestuia cu Iulia, nepoata lui și cititoarea fidelă a lui

Ovidiu.

Romanul este structurat pe opt capitole, fiecare capitol descriind câte un an din viața ilustrului surghiunit în această garnizoană romană din lumea getică. Astfel, la un înalt nivel artistic, avem posibilitatea să ne familiarizăm cu opiniile, dorințele, simpatiile și antipatiile lui Ovidiu din ultimii săi opt ani de viață.

Poetul are prima "întâlnire" cu Dumnezeu în cel de-al patrulea an al exilului său, adică atunci când el urcă în Poiana Mărului de pe Cogaionon, muntele sfânt al dacilor, pe vârful căruia trăia marele preot înconjurat de călugări. Aici, în acest spațiu central, preotul dac îi dezvăluie poetului semnificația exilului din perspectiva apropiatei sosiri a adevăratului Dumnezeu, sosire anunțată atât de profeții israeliți, cât și de Zamolxe, unicul zeu al dacilor. Zamolxe apare astfel ca un precursor și un atribut al lui Dumnezeu...

Vestirile poetului dac se dovedesc cu atât mai impresionante cu cât ele vor fi confirmate de scrisorile bizarului medic Teodor, ale cărui istorisiri despre nașterea lui Iisus și sosirea celor trei crai de la Răsărit, precum și despre persecuțiile lui Irod, constituie pe de o parte o superbă repovestire a respectivelor episoade biblice, iar pe de altă parte ele îl ajută pe Ovidiu să înțeleagă semnificația visului cu peștele și lumina, vis avut de el cu un an în urmă, mai exact atunci când adormise în barca lui Mucaporus.

"Și astfel", este de părere Monica Nedelcu de la Universitatea Complutense din Madrid, "are loc substituirea progresivă a axei orizontale și spațiale a lui Ovidiu, cu axa verticală și spirituală – așteptarea lui Dumnezeu".

Romanul

Fata din Nazaret

doar tangentează cu creștinismul de-nceput, întrucât elementele sale alcătuitoare (personalitatea încărcată de magie a Mariamnei, interesul manifestat de Roma augustană în legătură cu iminenta venire a lui Mesia, atrocitățile la care se dedă Irod cel Mare pentru a-și menține șubreda poziție de rege-client al romanilor) sunt admirabil îmbinate de Petru Popescu într-o acțiune captivantă, care-și poartă apele tulburi și vijelioase ale timpurilor evocate înspre punctul de cotitură din istoria omenirii: căsătoria Fecioarei cu Iosif și zămislirea adevăratului Rege al iudeilor!

Este adevărat că Petru Popescu urmează firul evenimentelor biblice, ba chiar citează copios din *Genesa*

și pe ici-pe colo și din scrierile profeților iudei. Dar respectivele citate, îndeosebi cele referitoare la facerea Evei din coasta lui Adam, dobândesc o atare notă acuzatoare în cugetările pe care Mariamne le îndreaptă spre Creator, încât dacă n-ar fi vorba de ea, aleasa cu care deseori Adonai conglăsuiește (ba chiar i se arată pe muntele Barak sub chipul lui Șadai – Dumnezeu de pe munte), imputările ei curajoase în legătură cu soarta nedreaptă a evreiceii din acele timpuri, ar putea fi taxate drept blasfemii: "Ce crud ai fost cu mine, Adonai! Ce crud ai fost cu noi, femeile, de ne-ai făcut așa lipsite de apărare și de neputințoase, chiar dacă ne-ai dat putere prin frumusețea noastră, fiindcă uite că bărbații ne pot învinge fără nici un efort, numai trântindu-ne la pământ".

Conștientă de înalta misiune cu care a fost binecuvântată de Creator ("Dar vreau să fiu eu aceea care-i va da naștere celui ce ne va mântui pe toți. Celui ce va veni într-o bună zi și ne va lua suferințele asupra lui!"), Mariamne se vădește nu doar o inspirată, ci și o luptătoare în adevăratul sens al cuvântului: Este profund revoltată de cruzimea de care dau dovadă coreligionarii ei atunci când, apărați de inumanele legi și tradiții mozaice, ei își permit nu numai să terfelească o mireasă considerată nevirgină în ziua căsătoriei, ci realmente să o ucidă cu

pietre, fapt pe care ea i-l reproșează atât lui Aristobol, fiul lui Irod, cel vinovat de moartea unei mirese curate dar nedorită din punct de vedere politic, cât și lui Adonai însuși; luptă din rășputeri pentru supraviețuirea tribului lui Ioachim, tribul făgăduielii, după ce acesta – sub acuzația că a încercat să-l ajute pe Aristobol să ocupe tronul – a fost alungat de Irod în deșert, unde după trei ani de viață miraculoasă, este aflat de Apella (trimisul special în Orient al împăratului Augustus) și readus la Nazaret; luptă cu toate forțele pentru împlinirea dragostei sale, adică pentru căsătoria ei cu Iosif, dar o căsătorie făcută mai degrabă cu mintea decât cu inima, conștientă fiind de existența aceluia teribil înscris de despărțire al evreilor numit get, “pe care nici o femeie nu-l poate contesta, în fața căruia nici o femeie nu mai are nimic de spus, dacă nu mai este pe placul bărbatului”...

Dar Petru Popescu își permite pe parcursul romanului și anumite libertăți de reinterpretare a informațiilor evanghelice, poate condus de intenția ca, după modelul lui Dan Brown, să-și șocheze nițel cititorii: Iosif nu mai este venerabilul bătrân pe care ni-l prezintă Scripturile, ci un tânăr zdravăn și chipeș. Mai exact, în momentul căsătoriei, Mariamne are 17 ani, iar Iosif 23! Deși este bănuț de neputință la femeie după ce fusese lovit de fulger pe muntele Barak (Iosif este descoperit și salvat providențial de însuși rabbi Ioachim, tatăl Mariamnei!), totuși, căsătoria celor doi protagoniști se consumă cât de poate de natural, chiar întrucâtva romantic într-o cocioabă de păstori de pe același Mons Fulminis (Muntele Fulgerului), iar îndată după aceea, Mariamne nu numai că simte sămânța în pântecul său (deci nici vorbă de Duhul Sfânt!), dar știe prea bine ce rod va ieși din ea, căci i se adresează cu cuvintele: “Te port în mine, sunt mama ta, nu te poți descurca fără mine, așa că fă bine și stăvilește moartea și durerea, oprește-le...imediat!”

Dar cum poate fi stăvilită moartea și durerea într-o lume guvernată de ambiție și cruzime, o lume în care “Nu poți avea încredere în nimeni, fiindcă puterea și încrederea se exclud reciproc”, o lume în care Irod își ucide cu sânge rece soția și pe toți fiii ei, iar împăratul Augustus scapă ca prin urechile acului de atentatul condus de fiul său vitreg Tiberius, după ce el însuși ordonase azvârlirea de pe Stâncă a tuturor dușmanilor reali ori bănuți, inclusiv părinții lui Apella, astfel încât “Stratul alburiu de oaze sfărâmate, care se formase la poalele Stâncii, avea o grosime de câțiva coți”, în sfârșit, o lume care câțiva ani mai târziu îl va crucifica pe Însuși Acela ce aducea cu El pacea și iubirea?!

Ce interes aveau romanii, îndeosebi Apella, să apere tribul ioachimiiților de furia lui Irod? Interesul practic de a-și reînnoi religia prin ridicarea împăratului la rangul de zeu, căci în concepția lui Augustus, politeismul avea iz de republică, pe când un singur Dumnezeu, așa ca Dumnezeul evreilor, “e totuna cu un singur imperiu, condus de un singur împărat”.

Iată de ce Apella, numele de împrumut al faimosului Pontius Pilatus, este trimis în Iudeea în calitate de spion al împăratului pe lângă regele Irod, dar și cu misiunea secretă și precisă de-a face rost de-o teofanie, care – ingenios regizată și interpretată la Roma, în văzul și auzul a mii de cetățeni – i-ar putea conferi lui Augustus aura intangibilă de zeu.

Teofania sau gestul divinității este descoperită de Apella la Mariamne, îndeosebi atunci când un groaznic cutremur de pământ pornit de pe Barak o salvează pe aceasta din ghearele prigonitorului Aaron, temutul șef al unuia dintre clanurile ce-i terorizau pe nazaretani.

Având ca model cutremurul real și după indicațiile date de Apella (cel care se simte puternic atras de Mariamne), o calamitate artificială (prăbușirea unor catacombe) este provocată de ingineri și artificieri la Roma, împăratul este coborât cu frânghii la momentul potrivit și aidoma unui zeu binevoitor oprește catastrofa, fapt care lui îi asigură de îndată aura divină, iar lui Pilat titlul de procurator al Iudeii și promisiunea de a-i urma lui Augustus pe tronul cezarilor. (A doua

Creștinismul de-nceput, sursă generoasă de inspirație pentru artiști

Scris de George Petrovai

Duminică, 04 Decembrie 2011 06:29 - Ultima actualizare Vineri, 30 Decembrie 2011 06:28

promisiune nu s-a mai împlinit, căci succesorul lui Augustus este desemnat Tiberius, evident, cu sprijinul generos al mamei sale. Dar procurator tot s-a văzut, că doar în vremea lui a fost crucificat Mântuitorul...)

AUTOR: George Petrovai

www.sighet-online.ro